

แบบฝึกหัด

ตอนที่ ๑. จงบอกอาลปนะและศัพท์ต่าง ๆ ว่าเป็นนวิวิภาคชนิดใดประกอบด้วย
ลิงค์ วณะ วิภัติอะไร? (ในแบบฝึกหัดต่าง ๆ เหล่านี้ต้องถามทบทวนเรื่องไวยากรณ์ด้วย
เช่น ถามว่าบทเดิมเป็น ลิงค์ การันต์ อะไร? แจกผสมนามิกวิภัติตามแบบไหน?
ใช้ทำหน้าที่อะไรในข้อความหรือประโยคนั้น ๆ ถ้าเป็นกริยาก็กถามว่า สำเร็จมาจาก
ธาตุ วิภัติ ปัจจัย อะไร เป็นวาจกอะไร อธิบายทบทวนลักษณะของวาจก และ
ให้นักเรียนอธิบายลักษณะของวาจกต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง)

๑. อมโห สามเณร สงฆาธิกาโร กุหิ คโต โหติ ฯ
๒. อาวุโส โมคคัลลาน ทายกานํ ฌมมํ เทเสหิ ฯ
๓. อธิ ภนฺเต คามทารกา รุกขํ อารุหนติ ฯ
๔. เอถ สามเณรา เลหฺขุณา ปหริตฺวา ปาเตถ ฯ
๕. น คจฺฉามิ ภนฺเต อหํ คามํ ฯ
๖. ภนฺเต มยํ พาลา น ภเวยฺยาม ฯ
๗. อาวุโส เอถ ปิณฺฑทาย จริตุํ ปวิสิสฺสาม ฯ
๘. ตวํ อมโห ปุริส ปิณฺฑํ ลภมาโน ตํ ภุญฺชาหิ ฯ
๙. อมหากมฺปน พุทฺโธ โลเก อุปฺปนฺโน โหติ ฯ
๑๐. อหํ ภนฺเต ทาเนน โภคํ ลภามิ ฯ

ในแบบฝึกหัดเหล่านี้ นักเรียนต้องตอบให้ได้ว่า บทต่าง ๆ ในภาษาบาลีที่เรียง
อยู่นี้ ศัพท์เดิมเป็นลิงค์ การันต์ อะไร ประกอบด้วย วิภัติหมู่ใด มีสำเนียงแปลตาม
วิภัตินั้น ๆ อย่างไร? หรือ สำเร็จมาจากธาตุ วิภัติ ปัจจัย อะไร? เพื่อให้นักเรียน
ได้เข้าใจว่า บทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในภาษาบาลีนั้น ประกอบด้วยวิภัติ ๒ ชนิดเท่านั้น คือ
นามิกวิภัติ กับ อาชยาดิกวิภัติ (เมื่อตอบคำถามได้ครบประโยคแล้ว ก็ให้อาจารย์
นำแปลทีละประโยค และต้องถามด้วยว่า ทำไมจึงแปลอย่างนี้)

เฉลยแบบฝึกหัดประกอบวิชาแปลมครเป็นไทย บทที่ ๒

(๑. อาลปะนะ)

ตอนที่ ๑

- จงบอกอาลปะนะที่มีในประโยค
- ทดลองแปลตามลำดับ (เน้นอาลปะนะ)

(เนื่องจากมีนามศัพท์และกิริยาศัพท์จำนวนมาก ให้นักเรียนเขียนเฉพาะคำแปลภาษาไทยและขีดเส้นใต้บทอาลปะนะเท่านั้นลงในใบตอบ ส่วนคำสั่งอื่นๆ ให้นักเรียนตอบในห้องเรียนกับอาจารย์)

๑. อมฺโห สามเณร สงฺฆาธิกาโร กุหิ คโต โหติ ฯ

ข้าแต่สามเณร ผู้เจริญ อ.พระสังฆาธิการ เป็นผู้ไปแล้ว ในที่ไหน ย่อมเป็น ฯ

๒. อาวุโส โมคคัลลาน ทายกานํ ธมฺมํ เทเสหิ ฯ

ดูก่อนโมคคัลลานะ ผู้มีอายุ อ.ท่าน จงแสดง ซึ่งธรรม แก่ทายก ท. ฯ

๓. อิท ฆนฺเต คามทารกา รุกฺขํ อารุหนฺติ ฯ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.เด็กในบ้าน ท. ในที่นี้ ย่อมขึ้น ลูต้นไม้ ฯ

๔. เอถ สามเณรา เลหฺนุทฺตา ปหริตฺวา ปาเตถ ฯ

ณะสามเณร ท. อ.เธอ ท. จงมา อ.เธอ ท. ประหารแล้ว ด้วยก้อนดิน ยังผลไม้ ท. จงให้หล่น ฯ

๕. น คจฺจามิ ฆนฺเต อหํ คามํ ฯ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.กระผม จะไม่ไป ลูบ้าน ฯ

๖. ฆนฺเต มยํ พาลา น ภเวยฺยาม ฯ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.กระผม ท. เป็นคนพาล พึงเป็น หามิได้ ฯ

๗. อาวุโส เอถ ปิณฺทาย จริตุํ ปวิสิสุสาม ฯ

ดูก่อนท่านผู้มีอายุ อ.ท่าน ท. จงมา อ.เรา ท. จักเข้าไป เพื่ออันเที่ยวไป เพื่ออันชั่ว ฯ

๘. ตวํ อมฺโห ปุริส ปิณฺทํ ลภมาโน ตํ ภุญฺชานฺติ ฯ

ณะบุรุษ ผู้เจริญ อ.ท่าน ได้อยู่ ซึ่งอันชั่ว จงบริโภค ซึ่งอันชั่ว นั้น ฯ

๙. อมฺหากมฺปน พุทฺโธ โลเก อุปฺปนฺโน โหติ ฯ

ก็ อ.พระพุทธรเจ้า ของเรา ท. เป็นผู้บังเกิดขึ้นแล้ว ในโลก ย่อมเป็น ฯ

๑๐. อหํ ฆนฺเต ทาเนน โภคํ ลภามิ ฯ

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ.กรรม ย่อมได้ ซึ่งโภคะ เพราะการให้ ฯ